

مجله تامین مالی بین المللی
International Trade Finance

ترجمه خبر از سوی:

اداره ریسک کشوری و همکاریهای بین المللی

مقدمه:

مجله «تامین مالی بین المللی» (International Trade Finance- ITF) یکی از معتبرترین مجله‌های مالی بین المللی است که از سال ۱۹۸۵ بطور خاص، تحولات بازار بیمه اعتبار تجاری و تامین مالی در دنیا را پوشش می دهد و توانسته است جایگاه ویژه‌ای در میان فعالان این حوزه بدست آورد. آخرین اخبار و دستاوردهای مربوط به موسسات اعتبار صادراتی (ECAs) یکی از مهمترین بخشهای این مجله را تشکیل می دهد.

برای اولین بار به همت واحد ریسک کشوری و همکاریهای بین المللی در اردیبهشت سال ۱۳۸۷ (مه ۲۰۰۸ - شماره ۵۳۳)، گزارش کاملی در مورد صندوق و پیشرفتهای آن در مقاله‌ای -در مورد موسسات بیمه اعتباری منطقه خاورمیانه- به چاپ رسید. این مقاله ضمن مقایسه بین این موسسات، علاوه بر پررنگ نمودن عملکرد صندوق در میان هم‌تایان منطقه، صندوق را بعنوان اولین ECA در منطقه MENA (خاورمیانه و شمال آفریقا) نیز معرفی نمود. شایان ذکر است، اهمیت این موضوع زمانی آشکار می شود که توجه گردد با چاپ این مقاله، موضوعات مورد نظر به عنوان مرجع ثبت و بازتاب خواهد یافت.

در آبانماه سالجاری نیز بدنبال اعطاء عنوان حامی برتر به صندوق در روز ملی صادرات، و همچنین افزایش چشمگیر عملکرد، با توجه به ارسال اعلامیه صندوق به این مجله از سوی واحد ریسک کشوری و همکاریهای بین المللی، بار دیگر فعالیتهای صندوق مورد توجه قرار گرفت، به نحوی که در شماره اخیر این مجله (شماره ۵۶۴، نوامبر ۲۰۰۹)، یک مقاله کامل در مورد صندوق و فعالیتهایش به چاپ رسید، بعلاوه اینکه در سرمقاله مجله، اخبار پیشرفتهای اخیر صندوق، در کنار اخبار مربوط به ارائه یک محصول جدید از سوی موسسه بیمه اعتباری انگلیس ECGD و خدمات جدید از سوی اگزیم بانک آمریکا مورد توجه قرار گرفته است. از سوی دیگر در خبر دیگری نیز در همین شماره که در خصوص اهم اخبار موسسات بیمه اعتباری منطقه خاورمیانه است، بازهم افزایش ۱۲ برابری فعالیت صندوق در ششماه اول سالجاری خودنمایی می نماید.

در ذیل ترجمه مقاله به چاپ رسیده در این مجله در خصوص صندوق ضمانت صادرات ایران، آمده است:

خبر منتشره در خصوص صندوق ضمانت صادرات ایران در مجله «تامین مالی بین‌المللی»

افزایش چشمگیر فعالیتهای بیمه گر ایرانی

بنا به گزارش صندوق ضمانت صادرات ایران، فعالیتهای این موسسه اعتبار صادراتی، افزایش فوق‌العاده‌ای یافته، به نحوی که در نیمه اول سالجاری (سال مالی ایرانی)، حجم پوشش آن در مقایسه با مدت مشابه سال قبل، ۱۲ برابر شده و به رقم تقریباً ۱/۲۵ میلیارد دلار رسیده است.

بر اساس اظهارات رئیس هیات مدیره و مدیر عامل صندوق، آقای سیدکمال سیدعلی، با توجه به آنکه با افزایش عملکرد، درحال حاضر صندوق معادل ۱۳/۸٪ صادرات غیرنفتی ایران را تحت پوشش قرار داده، این موسسه توانسته موافقتهای اولیه برای افزایش سرمایه خود طی دو مرحله را بدست آورد.

سرمایه فعلی صندوق ۱۴۰ میلیون دلار است، این درحالیست که مجموع تعهدات روبه افزایش آن به ۱/۷ میلیارد دلار رسیده است. در طی اعلامیه منتشره از سوی صندوق در اواخر ماه اکتبر، آقای سیدعلی اظهار داشته که صندوق موفق گردیده تاییدات لازم برای افزایش سرمایه بمیزان ۲۰۰ میلیون دلار در مرحله اول و ۳۰۰ میلیون دلار در مرحله دوم را بدست آورد؛ این افزایش سرمایه «بدلیل بالارفتن پرتفوی صندوق و مسئله کفایت سرمایه، و همچنین عزم دولت ایران برای حمایت از صادرات کشور در بحران جهانی فعلی» صورت می‌پذیرد.

صندوق ضمانت صادرات ایران در سال ۱۹۷۳ بعنوان موسسه اعتبار صادراتی رسمی ایران با هدف حمایت، توسعه و ارتقاء صادرات غیرنفتی ایران تاسیس گردید. در سال ۱۹۹۴ بعد از چندسال عدم فعالیت، این شرکت، بعنوان یک موسسه حقوقی و مالی مستقل، با مالکیت ۱۰۰٪ دولتی، و وابسته به وزارت بازرگانی مجدداً شکل گرفت.

به نقل از اعلامیه منتشره صندوق، این بهبود سریع عملکرد از سال ۲۰۰۶ آغاز گردید، هنگامی یک تیم مدیریتی جدید شامل آقای سیدعلی (بعنوان ریاست هیات مدیره و مدیرعامل) منصوب گردیدند، این امر به تغییر استراتژی‌های کلیدی صندوق و همچنین «بهبود چشمگیر عملکرد آن در حوزه‌های پوشش، بازاریابی و مدیریت ریسک منتج گردید». این تغییرات به مسائلی همچون بهره‌مندی از خردجمعی در کمیته‌ها، استراتژیهای جدید در بازاریابی با هدف جذب مشتریان بزرگ علاوه بر مشتریان کوچک و متوسط و افزایش کارایی در حوزه‌های مختلف کاری منتهی گردید.

افزایش شدید پوشش صندوق متعاقب این تغییرات و اقدامات، در عملکرد این موسسه برای سال مالی ۰۸-۲۰۰۷ (۱۳۸۶) نمود یافت، به نحویکه پوشش صندوق با افزایش ۲/۴ برابری به ۴۳۶ میلیون دلار رسید. عمده پوشش صندوق در کشورهای خاورمیانه، کشورهای مستقل مشترک المنافع (CIS) و آمریکای لاتین بود (مرجع: ITF 533/3).

در سال مالی ۰۹-۲۰۰۸ (۱۳۸۷) این رشد با سرعت ادامه یافت به نحویکه پوشش صندوق برای معاملات صادراتی و تامین مالی صادرات نسبت به سال ماقبل آن ۱۴۰ درصد افزایش یافت. در ششماهه اول سال مالی جاری (مارس تا سپتامبر ۲۰۰۹)، پرتفوی صندوق به ۱۲۴۸ میلیون دلار رسید که در مقایسه با پوشش آن در همین مدت زمان در سال گذشته، ۱۲ برابر شده است. بعلاوه پوشش صندوق در دوره زمانی ژانویه تا سپتامبر ۲۰۰۹ به رکورد بیش از ۲ میلیارد دلار رسیده که بنا بر پیش بینی آقای سیدعلی مجموع پوشش صندوق تا پایان سالجاری به رقم بی سابقه ۲/۵ میلیارد دلار خواهد رسید که «حدود ۱۵٪ صادرات غیرنفتی کشور را پوشش خواهد داد».

در بیانیه منتشره از سوی صندوق، به این نکته اشاره گردیده که میانگین درصد پوشش موسسات بیمه اعتباری به صادرات جهان حدود ۱۰ درصد می‌باشد که بر اساس هدفگذاری انجام شده، صندوق می‌بایست تا پایان برنامه توسعه پنج ساله چهارم (مارس ۲۰۰۵ الی ۲۰۱۰ - ۱۳۸۴ الی ۱۳۸۸) ۵٪ صادرات غیرنفتی و تا پایان برنامه پنجم (مارس ۲۰۱۰ الی ۲۰۱۵ - ۱۳۸۹ الی ۱۳۹۳) ۱۰ درصد صادرات کشور را تحت پوشش قرار دهد.

کارآمدی ساختار جدید صندوق

بنا به اظهارات آرش شهرآئینی، مدیر ریسک کشوری و همکاریهای بین‌المللی صندوق، فراتر رفتن عملکرد صندوق از اهداف تعیین شده، عمدتاً بدلیل ساختار مدیریتی فعلی صندوق می‌باشد. با توجه به تحلیل انجام شده بر عملکرد صندوق از مارس ۱۹۹۴ تا سپتامبر ۲۰۰۹ (پایان ششماهه سال مالی جاری)، نشان می‌دهد که ۸۰٪ پوششهای ارائه شده در زمان مدیریت فعلی صندوق از مارس ۲۰۰۶ (۱۳۸۵) تاکنون بوده، این درحالیست که فقط ۴۰٪ خسارات پرداختی به این دوره زمانی تعلق داشته است.

آقای شهرآئینی همچنین بیان داشت که با توجه به رشد فعالیت صندوق، این موسسه در پی آنست تا بمنظور واگذاری بخشی از اکسپوزر ریسک خود، قراردادهای اتکائی جدیدی منعقد نماید. «اگرچه صندوق سعی دارد تا مجموع تعهدات خود را در سقف ۱۰ الی ۱۵ برابر سرمایه خود نگه دارد، ولی

بواسطه قانون، صندوق هیچ محدودیتی در پذیرش ریسک ندارد، زیرا بطور کامل از سوی دولت حمایت می‌گردد و در صورتیکه خساراتی بیش از توان صندوق وقوع یابد، این موسسه بهر میزانی که نیاز باشد از سوی دولت پشتیبانی خواهد گردید.»

وی همچنین به این مجله (ITF) ابراز داشته که پرتفوی صندوق از پوششهای عمدتا میان و بلندمدت و سرمایه‌گذاری در حال تغییر به پوششهای کوتاه مدت می‌باشد. بعلاوه سبد کالاها و خدمات تحت پوشش صندوق نیز تغییر کرده و در ۲۴ ماه گذشته محصولاتی همچون پتروشیمی وارد پرتفوی صندوق شده است. وی همچنین اظهار داشت که «در گذشته پرتفوی صندوق عمدتا در بازارهای با ریسک بالا و متوسط بود، ولی در حال حاضر عمدتا در بازارهای کم ریسک می‌باشد». عمده پوشش صندوق نیز در کشورهای آسیائی، اروپائی، آمریکای لاتین و آفریقا است.

استراتژیهای فعلی صندوق بر تداوم روند رشد فعلی و مسائلی همچون گسترش فعالیتهای بازاریابی از طریق کارگزاری در استانها، بهبود روابط با موسسات وصول مطالبات در مناطق مختلف جهان و معرفی محصولات جدید همچون پوشش ضمانتنامه‌های شرکت در مناقصه و حسن انجام کار برای معاملات صادراتی تاکید دارد. بنا به نظر آقای شهرآئینی، سایر اقدامات همچون بهبود روابط صندوق با همتایان خارجی، بویژه پس از ارائه درخواست عضویت صندوق در اتحادیه برن در اوایل سال ۲۰۰۹، می‌تواند روند فعلی عملکرد صندوق را تقویت نماید.

در خصوص درخواست عضویت در اتحادیه برن، آقای شهرآئینی بیان داشت: «ما اولین سری از اطلاعات بهمراه فرمهای تکمیل شده را برای دبیرخانه ارسال کرده‌ایم و منتظر اظهار نظر آنها هستیم». وی در ادامه گفت صندوق در اواخر سال ۲۰۰۸ و اوایل سال ۲۰۰۹ به معیارهای لازم برای عضویت در اتحادیه برن دست یافته است. عمده‌ترین معیار دریافت کارمزد حداقل ۵ میلیون دلار و یا پوشش حداقل ۴۵۰ میلیون دلار در حوزه پوشش بیمه اعتبار صادراتی و سرمایه‌گذاری در خارج از کشور می‌باشد.

صندوق ضمانت صادرات ایران در سال ۱۹۹۹ بعنوان عضو ناظر به کلوپ پراگ - مجموعه وابسته به اتحادیه برن - وارد شده و در سال ۲۰۰۱ نیز توانست عضویت کامل خود در این کلوپ را بدست آورد.